

PROIECT

privind principalele obiective în cazul alegerii în calitate de membru al Consiliului Superior al Magistraturii din partea tribunalelor

Mihai Ștefan GHICA,
 judecător

Despre candidat

În prezent sunt judecător în cadrul Tribunalului Cluj – Secția penală. Am vârsta de 36 ani împliniți și o experiență în magistratură de 12 ani și jumătate, iar ca judecător am început activitatea în anul 2011.

Debutul în profesie a avut loc la Judecătoria Dej. Am experiența unei activități de 3 ani în cadrul unei instanțe mici, perioadă care mi-a permis să am imaginea clară a dificultăților pe care le întâmpină instanțele din afara reședințelor de județ. Am continuat la Judecătoria Cluj-Napoca, începând cu anul 2014, inițial în Secția civilă, apoi în Secția penală.

În primii 4 ani de activitate, am judecat atât în materie penală, cât și în materie civilă, prinzând din plin perioada de tranziție a celor 4 noi coduri legislative. Începând cu finalul anului 2014, am judecat exclusiv cauze în materie penală. În anul 2016 am obținut prin concurs gradul profesional de judecător de tribunal, iar în anul 2018, gradul de judecător de curte de apel.

De-a lungul carierei mele de judecător, la fiecare dintre cele trei instanțe la care mi-am desfășurat activitatea, am avut ocazia să cunosc în detaliu atât problemele instanțelor, cât și ale judecătorilor în exercitarea profesiei. Am fost membru al colegiilor de conducere o perioadă îndelungată de timp la fiecare dintre instanțele la care am activat. În prezent, sunt membru al colegiului de conducere al Tribunalului Cluj.

Încă de la intrarea în profesie, am fost responsabil în mod constant de cel puțin un compartiment auxiliar al instanței, în majoritatea cazurilor fiind desemnat pentru a mă ocupa de două asemenea compartimente (arhivă, registratură, practica de casare, executări penale, pregătirea profesională a grefierilor, repartizarea aleatorie a cauzelor, relația cu publicul etc.). La Judecătoria Cluj-Napoca, am fost desemnat, printre altele, să mă ocup de relația cu presa în materie penală, iar la Tribunalul Cluj am desfășurat și activitatea de purtător de cuvânt. De asemenea, am făcut parte din echipa de control a activității administrative a judecătorilor din circumscripția Tribunalului Cluj.

În cursul exercitării profesiei de judecător, nu am beneficiat de reducerea complexității aferente completurilor de judecată pe care le-am prezidat. În anul 2017, la solicitarea mea, colegiul de conducere al Judecătoriei Cluj-Napoca a dispus blocarea (fără reducerea complexității) unora dintre completurile de judecată al căror titular eram pe o durată de 1 lună, întrucât la momentul respectiv complexitatea aferentă acestora era peste dublul mediei secției (soluționând în acel an peste 1.100 de dosare în materie penală).

Sunt absolvent al Facultății de drept din cadrul Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” (promoția 2004-2008). Până în anul 2009, am lucrat ca ofițer de poliție la Serviciul de combatere a traficului de persoane din cadrul Brigăzii de Combatere a Criminalității Organizate București.

În acea perioadă, am decis să îmi orientez eforturile spre domeniul justiției despre care am apreciat că mi s-ar potrivi mai bine și nu am greșit. Am fost admis la examenul de admitere și am urmat cursurile Institutului Național al Magistraturii în perioada 2009-2011, în anul 2010 optând pentru profesia de judecător.

Am urmat cursurile de masterat la Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca – Facultatea de drept, programul de studii „*Dreptul European și Dreptul Național al Afacerilor*”, și am absolvit în anul 2012. Din anul 2018, sunt student-doctorand al Școlii doctorale a Facultății de drept din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, la disciplina Drept penal – Partea specială, cu teza propusă „*Infracțiunea de abuz în serviciu*”, sub îndrumarea d-lui profesor univ. dr. Sergiu BOGDAN. Din anul 2021, sunt cadru didactic asociat la Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Facultatea de Drept, Departamentul de Drept public, realizând activitate de seminar cu studenții la disciplina Drept penal – Partea specială.

În ultimii ani, m-am implicat în diferite activități în legătură cu profesia de judecător și apărarea independenței justiției. În perioada 2019-2021, am fost expert-judecător în cadrul proiectului T.A.E.J. (Transparență, accesibilitate și educație juridică prin îmbunătățirea comunicării publice la nivelul sistemului judiciar), beneficiar fiind Consiliul Superior al Magistraturii. Am participat la elaborarea, redactarea și diseminarea „*Ghidului de bune practici privind relația sistemului judiciar cu celelalte profesii juridice, în special avocați*” și am fost moderator sau vorbitor în cadrul a aproximativ 20 de conferințe / seminarii / workshop-uri.

O altă prioritate a fost promovarea educației juridice în școli și a digitalizării sistemului judiciar. Am susținut în calitate de vorbitor sau moderator diferite conferințe și alte forme de pregătire juridică, fiind și autor / coautor al unor studii, articole sau cărți de specialitate în domeniul dreptului penal și dreptului procesual penal.

Cred că aceste experiențe îmi pot fi de folos pentru conlucrarea în echipă inerentă activității unui membru al Consiliului Superior al Magistraturii, respectiv în relaționarea cu alte organisme naționale și internaționale, precum și pentru o adecvată comunicare publică.

Sunt căsătorit și am doi copii, cu vârste de 9 ani, respectiv 5 ani și jumătate, locuind în Municipiul Cluj-Napoca, astfel că decizia de a candida pentru funcția de membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii nu a fost deloc ușoară, însă cred că este una corectă și mi-am asumat-o întru totul.

Am luat decizia de a candida într-o perioadă dificilă pentru instanțele judecătorești, perioadă în care cu siguranță resursa umană din justiție este utilizată mult peste capacitatea normală de muncă a oamenilor. Am observat pe „*propria-mi piele*” cum ziua de muncă are în medie peste 12 ore, astfel că, dacă rămân să lucrez în aceste condiții și să nu fac nimic pentru a schimba acest curs nefiresc, familia mea mă va vedea mai rar decât dacă mi-aș desfășura activitatea la București.

Judecătorul este înaintea de toate om și trebuie să aibă un volum de muncă adecvat, astfel încât activitatea sa să fie, într-adevăr, caracterizată prin excelență. De altfel, și grefierii întâmpină în această perioadă aceeași problemă punctuală. Ziua de muncă a judecătorului s-a dilatat rapid în ultimii ani la 10-12 ore, iar munca la domiciliu peste programul normal de lucru al instanțelor a devenit o regulă aproape unanim întâlnită la judecătorii din România. Din nefericire, avem colegi care din acest motiv și-au pierdut sănătatea sau chiar viața pe fondul surmenajului la locul de muncă. Cerințele de profesionalism nu s-au schimbat și nici nu se vor schimba, iar așteptările societății de la judecător vor fi din ce în ce mai ridicate.

Instanțele au fost întotdeauna aglomerate, însă situația din ultimii ani a devenit inacceptabilă. Chiar dacă nu sunt adeptul criticilor, ci al colaborării constructive, afirm cu tărie că actuala situație a resursei umane din instanțele judecătorești este în parte responsabilitatea actualului Consiliu. O asemenea situație nu poate fi perpetuată, astfel că principalul meu obiectiv în ipoteza alegerii ca membru al Consiliului este respectul pentru oamenii din sistem, ceea ce mă determină să acționez în vederea asigurării unui volum de muncă echilibrat și normat, respectiv a unui sprijin de calitate pentru judecător din partea unui personal auxiliar suficient și calificat. Realizarea acestui obiectiv va avea consecințe vizibile în calitatea actului de justiție, aspect care va întări reputația și încrederea în justiție.

Modul în care a funcționat Consiliul Superior al Magistraturii de la înființarea sa a determinat mulți dintre colegii noștri să privească cu scepticism inclusiv funcționarea viitorului Consiliu. Această perspectivă polarizează magistrații, alți profesioniști ai dreptului și justițiabilii, ridicând chiar problema necesității menținerii unui asemenea organism

constituțional. Chestiunea este una periculoasă, pentru că pune sub semnul îndoielii însăși independența justiției. Apreciez că membrii care vor fi aleși pentru viitorul mandat ce va începe în anul 2023 trebuie să fie oameni integri, responsabili, care să își asume o activitate susținută pentru refacerea încrederii în justiție și în garantul independenței acesteia.

Cred că mă recomandă pentru această demnitate publică munca mea neobosită din ultimii 10 ani în soluționarea într-un termen cât mai scurt a cauzelor cu care am fost investit, calitatea muncii depuse și implicarea în problemele legate de justiție, probleme care s-au reflectat în ultimii 5-6 ani într-o manieră din ce în ce mai antagonică. Mă consider fără îndoială un susținător al valorilor europene.

O parte din activitatea desfășurată în calitate de judecător este cunoscută public, fiind tratată atât în termeni pozitivi, cât și negativi, mai ales că, fiind investit cu soluționarea unor cauze penale vizând persoane expuse public sau politic (inclusiv având ca obiect corupție), era firesc ca presa să reflecte pozitiv sau critic una și aceeași hotărâre judecătorească. Apreciez că sunt o persoană cu o capacitate de muncă ridicată, organizată, implicată, integră, hotărâtă și diplomată, calități care mă pot ajuta în a identifica elementele care să apropie oamenii și să îi aducă la masa colaborării în viitoarea componentă a Consiliului.

Priorități ale mandatului în Consiliul Superior al Magistraturii

Consider că prioritățile care trebuie avute în vedere de Consiliul Superior al Magistraturii în mandatul următor sunt următoarele:

- apărarea reală a independenței judecătorilor, integritatea în activitatea de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și coeziunea membrilor;
- un volum de activitate adecvat și precis normat pentru fiecare judecător;
- reducerea atribuțiilor administrative ale judecătorilor, în special în ceea ce privește compartimentele auxiliare ale instanțelor;
- resursă umană suficientă și personal auxiliar profesionist și specializat;
- administrarea sistemului electronic de evidență și repartizare aleatorie (ECRIS) de către Consiliu și dezvoltarea funcțiilor acestuia pornind de la experiența locală cu digitalizarea a unor instanțe, respectiv experiența *Rejust*;
- preluarea bugetului instanțelor de la Ministerul Justiției (de altfel, un obiectiv nerealizat întâlnit în aproape toate proiectele foștilor sau actualilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii);
- eliminarea integrală a discriminărilor în materia salarizării – dezideratul unei politici salariale uniforme la nivelul sistemului judiciar și prezervarea independenței financiare a

judecătorului, văzută ca o componentă a statutului magistratului și una dintre garanțiile independenței acestuia;

- funcționarea Consiliului ca un tot unitar, îmbunătățirea imaginii acestuia și a sistemului judiciar, îmbunătățirea comunicării publice și a relației cu justițiabilii;

- implementarea reală a mecanismului de responsabilizare și de răspundere a membrilor Consiliului față de judecători;

- celeritatea procedurilor de admitere în profesie, de promovare a judecătorilor în funcții de execuție, și a celor de transfer a judecătorilor, regândirea modalității de promovare a judecătorilor la Înalta Curte de Casație și Justiție – mult discutata transparență în proceduri și meritocrație la promovare;

- mărirea capacității de formare inițială și continuă a Institutului Național al Magistraturii și a Școlii Naționale de Grefieri;

- transparența activității Inspecției Judiciare și regândirea sistemului de numire a inspectorului șef;

- reglementarea procedurilor de lucru cu exponenții celorlalte puteri în stat;

- redefinirea răspunderii disciplinare a judecătorilor, a procedurilor și accesul judecătorului la informații în materie disciplinară;

- actualizarea regulamentelor aprobate de Consiliu;

- îmbunătățirea relației cu judecătorii prin reglementarea procedurii de menținere a contactului constant cu instanțele;

- transparența decizională;

- implementarea recomandărilor Mecanismului de cooperare și de verificare și a avizelor Comisiei Europene pentru Democrație și Drept a Consiliului Europei;

- accesibilitate mai mare a societății civile și a celorlalte profesii juridice la componenta de administrare a justiției și la hotărârile judecătorești – jurisprudența instanțelor trebuie văzută ca un „patrimoniu” comun al oamenilor pentru că oferă contur drepturilor și libertăților acestora;

- redefinirea limitelor atribuțiilor comisiilor de specialitate din cadrul Consiliului.

Din considerente care țin de cadrul proiectului de candidatură, voi expune succint o parte dintre aceste obiective. Voi începe desigur cu apărarea independenței justiției, deoarece aceasta constituie însăși menirea constituțională a Consiliului și voi grupa o parte dintre obiectivele amintite pentru a respecta constrângerile impuse de suplețea proiectului.

Apărarea independenței justiției

Lipsa unității în cadrul Consiliului a transmis un mesaj difuz atât în cadrul magistraturii, cât și al societății, accentuând dificultățile Consiliului în garantarea independenței judecătorului, a puterii judecătorești și a sistemului judiciar în ansamblul său. Astfel, elementul central al Consiliului în viitoarea sa componență ar trebui să fie reprezentat de implementarea recomandării nr. 7 din Raportul Comisiei Europene privind progresele înregistrate în România în cadrul Mecanismului de cooperare și de verificare [SWD (2017) 701 final].

În acord deplin cu această recomandare, câtă vreme încrederea societății este principala garanție a independenței judecătorului, apreciez că se impune elaborarea unui program colectiv pentru mandatul Consiliului care să includă măsuri de promovare a transparenței și a responsabilității. Acest program va trebui realizat la debutul activității viitorului Consiliu.

Un astfel de program ar impune proceduri clare cu îndatoriri trasate referitoare la întâlnirile membrilor Consiliului Superior al Magistraturii cu magistrații în cadrul formal al adunărilor generale, precum și cu societatea civilă și asociațiile profesionale ale magistraților.

De asemenea, ar trebui dezbătute rapoartele anuale de activitate ale Consiliului în cadrul adunărilor generale ale instanțelor și parchetelor. Aș adăuga la acest aspect supunerea spre evaluare și aprobare de către adunările generale ale judecătorilor și procurorilor a raportului anual de activitate al Consiliului Superior al Magistraturii, cu instituirea unui mecanism de verificare a activității Consiliului și a membrilor săi aleși, de identificare a disfuncționalităților și cu posibilitatea declanșării în acest cadru a procedurii de revocare a membrilor aleși de către instanțele sau parchetele care i-au ales.

Strategia de comunicare unitară la nivel de sistem aprobată de Consiliu este salutară, dar inefficientă fără instrumente clare de implementare. Asociațiile profesionale ale magistraților trebuie să fie invitate ca parteneri în misiunea dificilă a Consiliului.

Dialogul constructiv și transparent cu celelalte puteri ale statului trebuie să rămână o preocupare constantă a Consiliului, indiferent de persoanele care ocupă vremelnic o anumită poziție în autoritățile statului.

Tendința de antagonizare în interiorul Consiliului trebuie prevenită prin comunicare deschisă înainte de a exprima public poziții divergente care pot afecta încrederea în justiție pe termen lung. Independența sistemului judiciar este direct proporțională cu încrederea în justiție care depinde în mare măsură de modalitatea de comunicare publică a Consiliului ca organism colectiv.

Cererile de apărare a independenței și reputației profesionale trebuie soluționate în termene scurte, de urgență și să fie însoțite de măsuri energice disuasive îndreptate împotriva actelor de încălcare a independenței, imparțialității și reputației profesionale a magistraților.

Astfel, se impun anumite modificări punctuale ale actualului cadru normativ, respectiv a Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, pentru stabilirea unor asemenea repere temporale.

Prerogativa legală a Consiliului Superior al Magistraturii de a sesiza organul competent să decidă asupra măsurilor care se impun sau de a dispune orice altă măsură corespunzătoare, potrivit legii (art. 30 alin. (3) din Legea nr. 317/2004), a rămas fără ecou în practica secțiilor sau a plenului Consiliului, aspect care trebuie reevaluat începând cu anul 2023.

Resursa umană a instanțelor și volumul de muncă

Pentru a-și îndeplini înalta sa îndatorire, judecătorul trebuie să aibă la dispoziție resursele necesare (timp, spațiu, sprijin administrativ ș.a.). Volumul de muncă în majoritatea instanțelor din România nu este doar prea ridicat, cuvântul care trebuie folosit fără menajamente este „*inuman*”. Modalitatea de stabilire a complexității cauzelor aflate pe rol este nu doar vetustă, dar și insuficientă pentru corecta clarificare a volumului de muncă al judecătorilor și repartizarea echilibrată a cauzelor între completurile de judecată. Voi detalia într-o altă secțiune aceste aspecte.

Un volum optim de muncă este un beneficiu pentru justițiabilul a cărui cauză va fi soluționată într-un termen rezonabil și va permite judecătorului să se documenteze, să își organizeze corespunzător activitatea și să pronunțe o hotărâre de un înalt standard calitativ.

În plus, un volum de muncă adecvat va încuraja colegii judecători care îndeplinesc condițiile pentru pensionare să își continue activitatea după împlinirea cerinței de vechime minimă pentru a beneficia de pensia de serviciu.

Tribunalele sunt instanțe de fond de regulă (spre exemplu în materie penală, a litigiilor de muncă, a contenciosului administrativ), iar munca judecătorului de la instanța de fond este fără dubiu una de detaliu, de administrare a probatoriului, astfel că echilibrarea volumului de muncă trebuie să aibă în vedere și acest aspect.

În principal, pentru rezolvarea chestiunii deficitului de personal și a aglomerării activității judecătorilor, apreciez că viitorul Consiliu trebuie să își concentreze atenția asupra următoarelor obiective:

- creșterea capacității de formare inițială și continuă a Institutului Național al Magistraturii și a Școlii Naționale de Grefieri;
- organizarea examenului de admitere în magistratură de două ori pe an pentru a ocupa în timp scurt posturile de judecător eliberate la nivelul judecătoriilor (care constituie baza de selecție pentru tribunale);

- degrevarea judecătorilor de acele activități administrative care nu folosesc la maxim cunoștințele dobândite în urma anilor de pregătire; preluarea unei părți semnificative a atribuțiilor administrative de personalul auxiliar; judecătorii desemnați la compartimentele auxiliare să păstreze sarcini de supraveghere și control, în special, aspect care implică reformarea legislației și a Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești;

- până la finalul celor 6 ani de activitate a viitorilor membri ai CSM, fiecărui judecător să îi fie repartizați doi grefieri (un grefier de ședință și un grefier asistent);

Programul POCA privind *Optimizarea managementului la nivelul sistemului judiciar* (care are în centrul atenției asistentul judecătorului) trebuie să fie implementat efectiv prin crearea poziției de grefier asistent al judecătorului.

Atribuțiile grefierului asistent ar trebui, în esență, să vizeze etapa scrisă a procesului, după caz, camera preliminară, pregătirea dosarului și documentarea (legislație, doctrină și jurisprudență relevantă), respectiv redactarea hotărârilor judecătorești în baza conceptului trasat de judecătorii pe lângă care este repartizat. Pe de altă parte, activitatea grefierului de ședință ar trebui să presupună, în principal, organizarea și participarea la ședințele de judecată, comunicarea actelor de procedură, redactarea oricăror altor documente care țin de activitatea completului, cu excepția celor care revin grefierului asistent.

Acest obiectiv presupune și rezolvarea nevoilor locative ale instanțelor judecătorești.

- creșterea numărului de posturi din fondurile de rezervă și extinderea situațiilor reglementate de art. 134¹ din Legea nr. 304/2004: spre exemplu, dacă un judecător este exclus din magistratură, mutat disciplinar la o altă instanță sau retrogradat în grad profesional, trebuie să existe cadrul legal sau regulamentar fie pentru ocuparea temporară a respectivului post, într-un termen foarte scurt, fie pentru alocarea automată a unor posturi din fondul de rezervă;

- redefinirea obiectelor, a complexității și a parametrilor variabili ai cauzelor înregistrate în programul ECRIS pentru a constitui un suport real în stabilirea volumului de activitate aferent completurilor, secțiilor și instanțelor și la repartizarea aleatorie a cauzelor între completurile de judecată;

- specializarea grefierilor repartizați la compartimentele auxiliare.

Digitalizarea, programul ECRIS și uniformizarea unor acte

În lipsa unei abordări unitare a digitalizării la nivel național, instanțele din România au căutat soluții viabile pentru reducerea presiunii administrative și facilitarea relației cu justițiabilul, dezvoltând diferite aplicații care în prezent pot constitui un punct de pornire pentru un program de digitalizare la nivelul întregului sistem judiciar.

Programul ECRIS este în prezent sub administrarea Ministerului Justiției, fiind în lucru o nouă variantă actualizată. După părerea mea, programul ECRIS trebuie să fie preluat în administrarea Consiliului Superior al Magistraturii. Actualizarea și dezvoltarea ECRIS ar implica o comisie mixtă de specialiști IT și magistrați conectați la activitatea practică și este necesară pentru a oferi un suport real în stabilirea volumului de lucru al judecătorilor și instanțelor, aspecte de care depinde stabilirea schemei de judecatori a instanțelor, repartizarea posturilor pe secții, întocmirea corectă a bilanșurilor de activitate, repartizarea aleatorie a cauzelor ș.a.

În prezent, punctajul acordat diferiților parametri ficși (stabiliți inițial prin Hotărârea CSM nr. 830/A/2007) sau variabili (introduși prin Hotărârea CSM nr. 945/2010) nu reflectă complexitatea reală și creează un sistem de comparație distorsionat între instanțe, secții și completuri de judecată. Spre exemplu, obiecte precum „*confirmarea renunțării la urmărirea penală*” sau „*confiscarea specială*” nu pot fi comparabile în nicio situație cu obiectele „*trafic de droguri*” sau „*spălare de bani*” din perspectiva complexității. Un alt exemplu este reprezentat de obiectele așa-numite *secundare* care nu au alocat un punctaj corespunzător dificultății. Complexitatea alocată unui complet de judecată ar trebui să poată fi modificată ulterior înregistrării dosarelor în sensul reducerii, în funcție de anumite împrejurări clar determinate (declinări, disjungeri, conexări etc). Acestea sunt doar câteva exemple în sensul susținerii necesității administrării ECRIS de către sistemul judiciar prin Consiliu și al nevoii de actualizare anuală a sistemului informatic.

Pe de altă parte, complexitatea trebuie să fie criteriul central de stabilire a volumului de activitate, numărul de dosare putând fi un criteriu confuz. Modul de stabilire a complexității trebuie să permită comparația între completuri de judecată, secții și instanțe, să constituie un sprijin pentru colegiile de conducere ale instanțelor care configurează completurile de judecată și stabilesc componența secțiilor.

Chiar dacă nu sunt un specialist al tehnologiei informației, dorința mea este de a susține prin toate mijloacele legale digitalizarea actului de justiție și a sistemului judiciar.

Câteva dintre prioritățile digitalizării, într-o ordine posibilă de implementare, sunt: transmiterea documentelor, indiferent de formă, prin mijloace electronice; extinderea dosarului electronic la nivel național cu posibilitatea părților în cauză de a avea acces electronic la dosar în baza unei parole; crearea bibliotecii electronice cu acces liber pentru toate instanțele (doctrină și jurisprudență internă și internațională), iar pentru justițiabili în ceea ce privește jurisprudența relevantă; utilizarea semnăturii electronice de către toate instanțele din România; arhivarea electronică a dosarelor; administrarea dosarului în format electronic; întocmirea actelor de

procedură și a documentelor în general în format electronic; crearea unei platforme online pentru consultarea judecătorilor în privința aspectelor importante privind sistemul judiciar care să permită și cadrul pentru uniformizarea practicii judiciare la nivel național.

În ceea ce privește uniformizarea și simplificarea unor acte emise de către instanțe, trebuie asumată deschis nevoia imperioasă de schimbare a perspectivei asupra motivării hotărârilor judecătorești. Motivarea hotărârilor nu constituie un aport în volum, ci unul în calitate. În cadrul *Ghidului de bune practici privind relația sistemului judiciar cu celelalte profesii juridice, în special avocați* se regăsesc elemente de scriere juridică (art. 7-21) ce tind în conturarea unor repere de sinteză și simplificare, cu titlu de standarde, de recomandări. Acest Ghid trebuie completat însă cu un instrument util privind întocmirea actelor de procedură standard în situația cauzelor cu obiecte repetitive sau a cauzelor simple ce nu impun analize laborioase. Câteva exemple în acest sens pot fi: procedura ordonanței de plată; anumite proceduri în materia executării silite; procedura confirmării renunțării la urmărirea penală; procedura confiscării speciale; cauzele în care a fost urmată procedura în baza recunoașterii învinuirii de către toți inculpații.

Ca atare, îmi asum susținerea elaborării unui Ghid de întocmire a unor acte de procedură în formă sintetică, standardizate, sub egida Consiliului Superior al Magistraturii.

Funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii și relația cu judecătorii

Mandatul membrilor aleși trebuie să fie unul reprezentativ și presupune transparență decizională în garantarea independenței judecătorului privite din perspectiva dreptului oricărei persoane la justiție.

Câtă vreme legea a optat pentru o activitate permanentă a Consiliului (îndrăznesc să spun, din nefericire), fiecare membru trebuie să fie preocupat constant să păstreze contactul în mod direct cu instanțele și parchetele pentru a cunoaște dificultățile reale ale sistemului și a contribui la soluționarea acestora în cel mai scurt timp cu putință.

În perspectiva unei modificări legislative, dacă nu se renunță la activitatea permanentă a Consiliului, mandatul membrilor ar trebui redus la 4 ani (aspect care ar presupune și o reformă constituțională improbabil de realizat) sau Consiliul să se reînnoiască cu jumătate din numărul membrilor aleși la fiecare 3 ani (după modelul Curții Constituționale), astfel încât să existe în mod constant un contact cât mai proaspăt al Consiliului cu problemele reale ale justiției.

Tot *de lege ferenda* funcțiile de conducere deținute de membrii aleși ai Consiliului ar trebui să înceteze de drept de la data începerii mandatului. *De lege lata*, apreciez că membrii aleși ai Consiliului ar trebui să își dea demisia din funcția de conducere de la instanță cel târziu

în ultima zi anterioară debutului mandatului de membru ales, astfel încât să nu poată reveni în funcția de conducere la instanță după încetarea mandatului de membru ales. Acest demers ar înlătura suspiciunile în modul de îndeplinire a îndatoririlor în cadrul Consiliului.

Voturile nule și lipsa nejustificată de la ședințele de plen și de secție (în scopul împiedicării cvorumului necesar) nu constituie soluții recunoscute de lege. Acestea ar trebui să constituie abateri de la îndatoririle legale.

Hotărârile luate în plen sau în secții ar trebui semnate imediat de către președinte sau, după caz, de vicepreședinte și să fie motivate într-un termen foarte scurt.

Consiliul Superior al Magistraturii nu trebuie să devină și să rămână un sistem separat de instanțe, fiind necesar să fie preocupat prin intermediul membrilor aleși să păstreze legătura constantă cu magistrații. O modalitate de menținere a contactului cu sistemul judiciar este reprezentată de consultarea reală a judecătorilor în formatul adunărilor generale ale instanțelor cu privire la problemele esențiale (modificările și completările legislative relevante pentru domeniul justiției, ale regulamentelor Consiliului, respectiv în ceea ce privește actualizarea schemelor de personal și soluționarea chestiunilor legate de volumul de muncă). Îmi asum direcționarea eforturilor pentru elaborarea și aprobarea unui regulament privind procedura de consultare a instanțelor.

Pe de altă parte, consider că este necesară sistematizarea și publicarea tuturor documentelor emise de comisiile de specialitate ale Consiliului Superior al Magistraturii în chestiuni relevante privind sistemul judiciar (cum ar fi regimul incompatibilităților). Înainte de emiterea unui punct de vedere ar fi indicată consultarea instanțelor, parchetelor și a asociațiilor profesionale ale magistraților.

În materie disciplinară, consider obiective esențiale:

- definirea criteriilor în baza cărora se consideră că un judecător îndeplinește sau nu condiția bunei reputații, a criteriilor care sunt avute în vedere la stabilirea exercitării funcției cu rea-credință sau gravă neglijență sau susținerea modificării legislative pentru ca textul art. 99 lit. t) din Legea nr. 303/2004 să fie clar și previzibil și să nu se suprapună peste controlul judiciar realizat prin căile de atac, respectiv să nu poată conduce la imixtiuni în independența judecătorilor;

- abaterea disciplinară prevăzută de art. 99 lit. ș) din Legea nr. 303/2004 privind nerespectarea deciziilor Curții Constituționale ori a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii trebuie reconsiderată, mai ales

având în vedere că în anumite situații asemenea decizii impun o interpretare elaborată a considerentelor, eventualele erori trebuind să fie reformate prin căile legale de atac;

În plus, în practica recentă au existat situații când viziunea acestor instanțe nu a fost doar diferită, ci a intrat în conflict inclusiv cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, cazuri în care judecătorul este pus în situația de a respecta două îndatoriri care intră în contradicție (aplicarea deciziilor interne obligatorii sau aplicarea jurisprudenței europene, de asemenea obligatorii).

- regimul incompatibilităților ar trebui interpretat într-o manieră care să nu determine excluderea judecătorului din aproape orice formă de relaționare socială și inhibarea nejustificată a libertății de exprimare;

Un bun judecător trebuie să aibă și calitatea de a fi un profund cunoscător al vieții sociale.

- motivarea hotărârilor în materie disciplinară să se realizeze imediat sau într-un termen de maxim 10 zile;

- toate regulamentele emise de inspectorul șef al Inspecției Judiciare să fie supuse aprobării Consiliului Superior al Magistraturii după consultarea prealabilă a corpului magistraților;

- raportul anual al Inspecției Judiciare ar trebui supus observațiilor corpului magistraților înainte de a fi aprobat/respins de Consiliul Superior al Magistraturii;

- problema suspendării de drept a magistraților sancționați disciplinar – trebuie susținută modificarea pe cale legislativă a prevederilor în materie, astfel încât suspendarea să nu mai aibă loc de drept și să fie supusă controlului judiciar în toate situațiile într-o procedură urgentă; în același sens, suspendarea magistraților ar trebui să poată fi dispusă doar după momentul exercitării acțiunii disciplinare de către Inspecția Judiciară;

- respectarea termenelor legale în ceea ce privește cercetarea prealabilă este absolut obligatorie, astfel încât timpul să nu constituie o presiune suplimentară asupra magistratului.

Comunicarea cu alte autorități publice și relația cu publicul trebuie guvernată de transparență și accesibilitate. Mecanismele de relaționare cu alte autorități publice (în special Parlament și Guvern) ar trebui să fie reglementate și transparente.

Se impune, de asemenea, ca relația cu publicul să fie gestionată de specialiști în comunicare cu sprijinul și sub supravegherea unui judecător desemnat atât la nivelul Consiliului, cât și la nivelul instanțelor judecătorești cu personalitate juridică. *Instituția judecătorului purtător de cuvânt al instanței care soluționează și dosare și eventual se ocupă*

inclusiv de alte compartimente auxiliare trebuie să se fie reformată. O implicare proactivă în relația cu publicul este de dorit în detrimentul celei reactive prin comunicate de presă în situații critice. Scurgerile de informații în afara cadrului normat (prin biroul de relații cu publicul) trebuie monitorizate și identificate.

Instituirea unui mecanism de preluare a *feedback*-ului de la justițiabili, de la ceilalți profesioniști ai dreptului și de la formatorii de opinie este absolut necesară pentru a asigura cunoașterea constantă a imaginii funcționării justiției în special în componenta sa administrativă. Acest mecanism permite înlăturarea disfuncționalităților înainte de a deveni sistemice. Trebuie avut în vedere că un sistem se reformează mult mai ușor din exterior decât din interiorul său.

Implementarea recomandărilor Mecanismului de cooperare și de verificare și a avizelor Comisiei Europene pentru Democrație și Drept a Consiliului Europei

În ultimii ani, pe fondul frământărilor naționale privind organizarea și funcționarea justiției, cele două organisme europene au furnizat României seturi vaste de recomandări, încă neimplementate. Nu putem ignora faptul că în ceea ce privește progresul independenței justiției cele două prodigioase entități au constituit o sursă de sprijin esențial pentru conturarea statutului magistraților.

Nu voi insista în acest cadru restrâns asupra elementelor de detaliu care ar trebui asumate și rezolvate de către Consiliul Superior al Magistraturii începând cu anul 2023, urmând a mă rezuma la menționarea recentului Aviz nr. 1079/2022 emis de Comisia Europeană pentru Democrație și Drept a Consiliului Europei la data de 18-19 martie 2022. Comisia a criticat Legea nr. 49/2022 privind desființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, arătând că „*nu este plauzibil ca o structură de procurori nespecializați de la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și al parchetelor de pe lângă curțile de apel să fie mai bine plasată pentru a efectua anchete privind acuzațiile de corupție împotriva judecătorilor și procurorilor decât actualul parchet specializat DNA*”. Față de relativa autonomie și independență funcțională a DNA și DIICOT, specializarea și experiența de care dispun, Comisia și-a exprimat dezacordul față de faptul că legea intrată în vigoare nu a restabilit situația anterioară modificărilor din anul 2018.

Desigur, Consiliul Superior al Magistraturii nu are competențe legislative, însă în procesul de legiferare poziția exprimată de Consiliul este absolut necesară. Eventualele garanții suplimentare contra abuzurilor se pot asuma prin mecanisme legislative de reformare. Pe de altă

parte, așa cum a subliniat și Comisia, dacă legea actuală va rămâne în vigoare, accentul ar trebui să cadă asupra specializării procurorilor, iar nu asupra desemnării acestora, astfel încât combaterea corupției să nu rămână în plan secundar.

Formarea inițială și continuă a judecătorilor

Formarea inițială implică mărirea capacității Institutului Național al Magistraturii, astfel încât numărul anual al auditorilor de justiție să fie mai ridicat și să răspundă nevoii de resursă umană a sistemului judiciar. Programa de studiu ar trebui să implice aprofundarea Ghidurilor de bune practici aprobate de Consiliul Superior al Magistraturii și să fie orientată spre pragmatism, astfel încât absolvenții Institutului să fie pregătiți să soluționeze cauzele de competența judecătorilor.

În planul formării continue, este necesar ca fiecare judecător să aibă efectiv acces la o activitate de formare pe an, în funcție de specializarea efectivă a acestuia.

Se impune reglementarea criteriilor în baza cărora un judecător poate fi considerat specializat într-o anumită materie, simpla desemnare a judecătorului de un anumit organism să prezideze un anumit complet specializat nefiind suficientă.

Instanțele ar trebui să aibă acces gratuit la doctrina și jurisprudența națională și internațională relevantă sistematizată prin intermediul unor platforme electronice adecvate.

Promovarea judecătorilor în funcții de execuție, transferul judecătorilor, detașările și delegările

Actualele condiții legale de vechime în funcția de judecător pentru participarea la concursul de promovare în funcții de execuție la instanțele superioare, respectiv calendarul de organizare foarte întins constituie doi dintre factorii care au condus la situația actuală a posturilor vacante de la tribunale și curți de apel. Apreciez că vechimea necesară pentru a putea participa la concursul de promovare pe loc este necesar a fi scăzută cu doi ani. Concursul de promovare efectivă la instanțele imediat superioare ar trebui organizat la scurt timp după finalizarea concursului de promovare pe loc.

Pentru concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, proba interviului susținut în fața Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, care implică un grad ridicat de subiectivitate, ar trebui să nu fie eliminatorie.

Declanșarea procedurii de transfer ar trebui realizată de viitorul Consiliu cu o frecvență mai mare decât semestrială [de altfel, art. 61 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 statuează doar

regula organizării semestriale a procedurii], atunci când nevoia decurge din situația concretă a posturilor vacante la nivel național.

Totodată, în opinia mea ar fi necesară și solicitarea avizului consultativ al președintelui tribunalului pentru transferul judecătorilor de la judecătoriile aflate în circumscripția tribunalului, întrucât președintele tribunalului este cel responsabil din punct de vedere managerial și pentru funcționarea judecătoriilor din circumscripția tribunalului.

Pentru transparentizarea procedurilor de detașare și delegare se impune reglementarea unui set de criterii de selecție, cu fixarea unui calendar foarte scurt pentru depunerea candidaturilor, calendar anunțat într-o manieră care să permită accesibilitate atât pentru judecători, cât și pentru public.

În principiu, detașările ar trebui acceptate în situații excepționale, astfel încât să nu creeze breșe în nivelul de ocupare a posturilor de judecători ale instanțelor.

Conducerea instanțelor

O primă problemă este reprezentată de faptul că în majoritatea cazurilor lipsește o reală indemnizare a judecătorilor care ocupă funcții de conducere la nivelul instanțelor. Remunerarea pentru activitatea administrativă trebuie să implice un spor calculat în funcție de poziția efectiv ocupată (indiferent dacă judecătorul este numit sau delegat) care să nu fie plafonat în funcție de gradul profesional al judecătorului.

A doua modificare importantă constă în introducerea avizului consultativ / obligatoriu (chestiune care va trebui discutată) pentru delegarea sau numirea în funcția de președinte sau vicepreședinte al instanței, aviz din partea adunării generale a judecătorilor instanței, anterior delegării sau înscrierii la concursul pentru numirea în funcții de conducere. În prezent, prevederile regulamentare impun consultarea judecătorilor secției însoțită de avizul colegiului de conducere doar în cazul numirii în funcția de președinte de secție.

Consiliul trebuie să stabilească o repartizare echilibrată a atribuțiilor administrative între președinții și vicepreședinții instanțelor, respectiv între judecătorii care ocupă funcții de conducere și colegiul de conducere al instanței.

Participarea la diferite forme de pregătire în ceea ce privește managementul instanțelor și comunicarea publică ar trebui să fie obligatorie (cel puțin un asemenea curs o dată la doi ani), pentru persoanele care ocupă funcții de conducere.

În încheiere, precizez faptul că obiectivele asumate anterior nu pot fi atinse imediat și simultan, astfel că este necesară o muncă laborioasă și o listă de priorități. Consider că în prezent

problema centrală a sistemului judiciar este reprezentată de deficitul de personal și volumul de muncă peste orice normă acceptabilă ce obligă judecătorul să facă serioase concesii la aportul calitativ în actul de justiție. Un act de justiție tardiv poate însemna însăși lipsa justiției.

Prin această candidatură îmi asum să depun toate eforturile posibile pentru a apăra independența justiției, în limitele constituționale și legale, și ca, prin contribuția mea, să fiu un factor de echilibru în cadrul Consiliului pentru a aduce justiția mai aproape de om și valorile democratice.

Astăzi, data de 23.03.2022

Semnătura

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO